

HivNorge støtter rusreformen

Resolusjon fra HivNorges landsmøte 2021

HivNorge jobber hivforebyggende på alle områder i det norske samfunnet. Innen ruspolitikk lytter vi til faglig baserte råd fra forskere, nasjonale brukerorganisasjoner og internasjonale aktører som UNAIDS, Verdens Helseorganisasjon og UNODC. HivNorge mener at avhengighet og andre rusproblemer skal ses på som helseproblemer og ikke som kriminalitet.

HivNorge erkjenner at misbruk av rusmidler kan ha omfattende skadevirkninger som ofte er knyttet til smittevernsproblemer. Derfor må skadereduksjon fortsatt stå sentralt i ruspolitikken. For HivNorge er smittevernhensynet et sentralt punkt innen skadereduksjon, og et område hvor Norge har lyktes godt med å begrense hivsmitte blant narkotikabrukere. Norske erfaringer viser at skadereduksjon er effektivt smittevern.

HivNorge ser at kriminalisering av bruk av narkotiske stoffer gjør det vanskeligere å nå personer som bruker rus med skadereduserende tiltak, hjelp til å avslutte problematisk rusbruk, eller begrense eller avslutte rusbruk før det fører til alvorlig skade. Det er også vanskeligere å nå denne gruppen med smitteverntiltak fordi de frykter straff eller andre sanksjoner dersom de innrømmer sin rusbruk overfor hjelpere.

UNAIDS holder fram at kriminalisering av narkotikabruk representerer et alvorlig hinder for forebygging og behandling blant injiserende rusbrukere. UNAIDS legger også stor vekt på andre tiltak som sprøytebytte og tilgang til rene sprøyter, brukerutstyr og metadon-/subutexbehandling- legemiddelassistert rehabilitering (LAR)

I tillegg har FN-kontoret for narkotika (UNODC), Verdens Helseorganisasjon, FNs høykommissær for menneskerettigheter og Barnekomiteen de siste årene vært tydelige på at man anbefaler avkriminalisering av besittelse og bruk av illegale rusmidler.

HivNorge støtter derfor forslagene i NOU 2019: 26, Rusreform – fra straff til hjelp. Vi mener at man bør gå bort fra straffereaksjon for bruk og besittelse til egen bruk av narkotika i Norge og i stedet møte dette med hjelp, behandling og oppfølging. Vi går ikke inn for legalisering, men ønsker å flytte reaksjoner på bruk og besittelse til eget bruk fra kriminalomsorgen til helsetjenesten. Politiet vil med dette fortsatt kunne gripe inn, for eksempel med ransaking og beslag, men henvise videre til samtale og behandling og ikke ilegge straff og bøter. Avhengighet og andre rusproblemer skal ses på som uhelse og ikke som kriminalitet. Avkriminalisering er også et viktig bidrag for å redusere stigmatisering av personer som bruker narkotika, slik at de lettere kan ta kontakt med helsetjenesten for å få nødvendig helsehjelp, inkludert knyttet til hiv.

Straffefriheten bør omfatte alle brukere, både eksperimentbrukere, rekreasjonsbrukere og problembrukere. Med dette vil man på en bedre måte kunne tilby så vel forebyggende dialog som psykososial og praktisk hjelp til grupper som bruker illegale rusmidler i tilknytning til de områdene som HivNorge arbeider med, eksempelvis seksuell helse, chemsex og smittevern.

HivNorge mener imidlertid at tilvirking, innførsel og omsetning av narkotika, herunder besittelse med formål omsetning, fortsatt bør møtes med straff.